

Motion till riksdagen

1988/89:K635

av Anders Svärd (c)

Församlingsarbetet inom svenska kyrkan bland teckenspråkiga m. fl.

Bakgrund

Enligt riksdagens beslut är fr.o.m. år 1981 teckenspråkiga döva erkända som en språklig minoritet. Detta bör återspeglas också i svenska kyrkans möjligheter i arbetet för teckenspråkiga döva.

I 1982 års kyrkokommittés slutbetänkande (SOU 1986:17) Framtid i samverkan behandlades arbetet med de teckenspråkiga döva mycket kortfattat. Kommittén föreslog att verksamheten skulle föras över till Svenska kyrkans stiftelse för rikskyrklig verksamhet (SFRV) och Svenska kyrkans nämnd för diakoni och samhällsansvar (NDS). De kyrkliga remissinstanserna uttryckte dock en önskan att uppgiften med teckenspråkigt arbete med döva skulle bli en obligatorisk uppgift för de nya stiftssamfälligheterna. De döva finns ute i församlingarna, varför det enligt remissinstanserna framstod som mindre ändamålsenligt att uppgiften skulle ligga på rikskyrkliga organ.

Frågan behandlades också av 1987 års kyrkomöte. Kyrkolagsutskottet (KL 1987:5, kskr. 22) menade att övervägande skäl talade för att församlingsarbete bland döva och hörselskadade blir en angelägenhet för stiftssamfälligheterna på samma sätt som församlingsarbetet bland finskspråkiga och samer. Frågor om långtidsplanering, personalutbildning och personalrekrytering skulle dock enligt utskottet lämpligen ligga på den rikskyrkliga organisationen. Kyrkomötet fann i likhet med utskottet dock att frågan om huvudmannaskapet för kyrkoherdarna för döva ytterligare borde utredas, varför regeringens förslag i denna del tills vidare godtogs.

I den av riksdagen i denna del godtagna prop. 1987/88:31 Ny organisation på lokal- och stiftsplanet i svenska kyrkan m.m. (s. 137 f) fann regeringen angeläget att de dövas organisationer borde ges inflytande i samband med tillsättningen av kyrkoherdetjänsterna. Detta skulle bäst tillgodoses genom att verksamheten flyttades över till SFRV. Allt eftersom de statliga kyrkoherdetjänsterna avvecklas och kompletterande utredningar i samråd med de dövas organisationer visar att en ändrad organisation behövs, kunde stiftssamfälligheterna genom att öka ut sin verksamhet också ta på sig denna uppgift.

Sedan riksdagsbeslutet i april 1988 har ytterligare inomkyrkliga utredningar genomförts i nära kontakt med de dövas organisationer och kyrkoherdarna för döva. Utredningarna visar att ett dröjsmål med att föra ut verksamheten till stiftssamfälligheterna redan den 1 juli 1989 riskerar att konservera och begränsa verksamheten till den rikskyrkliga nivån. Under år 1989 finner de nya stiftssamfälligheterna sina former för verksamheten. Det kan därför vara svårt att på några års sikt finna utrymme för tillkommande verksamheter på stiftsnivå. Vidare har nu också tagits fram en distriktsindelning som bygger på stiftet som indelningsgrund. En övergång till stiftet den 1 juli 1989 skulle bl.a. innebära att de som nu är anställda som dövpräster inte behöver byta arbetsgivare en extra gång genom tjänstgöringen i SFRV.

Kostnaderna för kyrkoherdarna för döva betalas i dag direkt ur kyrkofonden. Enligt riksdagens beslut ges efter den 1 juli 1989 SFRV ett bidrag med motsvarande belopp för förvaltningskostnaderna för tjänsterna. Enligt de nya lagarna för svenska kyrkan skall fortsättningsvis svenska kyrkans centralstyrelse inrätta tjänster som avses tjänstgöra i mer än ett stift. För sådana tjänster avses lönekostnaderna betalas av kyrkofonden och inte av de berörda stiftet. Regeringen har dock ännu inte beslutat närmare verkställighetsföreskrifter för dessa tjänster. Genom att flertalet av nuvarande och tänkta dövprästdistrikt omfattar mer än ett stift, skulle ett överförande av prästtjänsterna till stiftet inte behöva medföra en ekonomisk belastning för stiftet under löpande budgetår. Den föreslagna organisationsförändringen kräver att församlingslagen (1988:180) och övergångsbestämmelserna till prästanställningslagen (1988:184) justeras med verkan fr.o.m. den 1 juli 1989.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen beslutar om sådan ändring i församlingslagen att 1 kap. 2 § fr.o.m. den 1 juli 1989 ges följande lydelse:
2. främjande av församlingsarbete bland finskspråkiga, *samer och teckenspråkiga*, andlig vård vid sjukhus och andra större vårdinrättningar samt vid kriminalvårdsanstalter och militära förband i fredstid,
 2. att riksdagen beslutar om sådan ändring i övergångsbestämmelserna till prästanställningslagen (1988:184) att punkt 7 övergångsbestämmelserna fr.o.m. den 1 juli 1989 ges följande lydelse:
7. Den som med fullmakt innehar en statlig tjänst som kyrkoherde för döva *eller enligt förordnande uppehåller en obesatt sådan tjänst* skall utöva sin tjänst genom att fullgöra motsvarande arbetsuppgifter hos *de stiftssamfälligheter svenska kyrkans centralstyrelse bestämmer*.

Stockholm den 24 januari 1989

Anders Svärd (c)

